

Geachte fracties van KOMPAS Maashorst, Jong Maashorst, CDA en GroenLinks-PvdA-D66-PRO,

Met kritische belangstelling heeft de fractie van Forum voor Democratie kennisgenomen van uw concept-samenwerkingsakkoord 2026–2030, getiteld ‘Trots op vandaag, werken aan morgen’.

Na bestudering van dit document maakt onze fractie zich ernstige zorgen over de voorgestelde koers op het gebied van onder andere de zogenaamde energietransitie, de dwangmatige sturing op de woningmarkt, de onvoorwaardelijke uitvoering van de Spreidingswet en de vergaande verschuiving van verantwoordelijkheden bij crises richting inwoners. Forum voor Democratie staat voor vrijheid, autonomie en het eigendomsrecht van onze inwoners. De plannen in dit concept-akkoord getuigen in onze ogen van een te grote regiedrang en een onrealistische, dogmatische visie.

U heeft aan de andere fracties gevraagd om suggesties mee te geven bij het concept-akkoord. Forum voor Democratie reageert hier als volgt op.

1. Woningnood en de positie van jongeren en ouderen

Het akkoord bevat ambities voor woningbouw (pagina 22), maar Forum voor Democratie mist concrete garanties voor de eigen inwoners, in het bijzonder de starters. Het ontbreekt in dit akkoord aan een radicale prioritering van de belangen van de eigen inwoners van Maashorst boven de uitvoering van door het Rijk opgelegde, landelijke beleidsdoelen op de woningmarkt. We verzoeken deze radicale prioritering op te nemen. Ook verzoeken we u om specifieke, concrete maatregelen op te nemen om ervoor te zorgen dat jongeren en starters die in Maashorst zijn opgegroeid, daadwerkelijk wettelijke voorrang en toegang krijgen tot betaalbare (sociale) koop- en huurwoningen binnen hun eigen dorpskern.

Verder wordt in het concept-akkoord het stimuleren en faciliteren van ‘doorstroming’ aangemerkt als een essentieel sturingsmiddel om de woningmarkt in beweging te krijgen. Forum voor Democratie is van mening dat senioren die hun hele leven hard hebben gewerkt voor hun (koop)woning, het volste recht hebben om zelf te bepalen hoelang zij daar blijven wonen, zonder subtiele of expliciete drang vanuit de overheid.

Forum voor Democratie stelt daarom voor om in het akkoord expliciet op te nemen dat u garandeert dat de keuzevrijheid van ouderen in Maashorst te allen tijde volledig gewaarborgd blijft, en dat doorstromingsbeleid nooit mag leiden tot (sociale of financiële) drang of actieve bemoeizucht vanuit gemeente of woningcorporaties. Dit ook vanuit het oogpunt dat verhuizingen onder senioren de sociale cohesie in bestaande wijken en dorpen kan verstoren.

Verder staat in het akkoord als uitgangspunt ‘bouwen naar behoefte’. Hierbij is er volgens Forum voor Democratie een duidelijke indicator, namelijk het aantal reacties per soort woning dat door de woningbouwcorporatie wordt aangeboden. Uit deze gegevens is zeer eenvoudig uit te kristalliseren aan welke soort woningen het meeste behoefte is. Wij verzoeken u om deze methode te gebruiken bij het invullen van het ‘bouwen naar behoefte’.

2. Klimaatmaatregelen en de realiteit van netcongestie

De coalitiepartijen kiezen voor energieplanologie (pagina 31) en het verplicht stellen van dwingende klimaat- en vergroeningsmaatregelen bij (nieuw)bouwprojecten (pagina 28 en 29). Tegelijkertijd kampt de regio met acute netcongestie, waardoor het elektriciteitsnet overbelast is.

Forum voor Democratie adviseert om af te zien van het opleggen van extra, kostbare klimaat- en vergroeningseisen aan inwoners en lokale ondernemers in tijden van economische druk. Wij roepen u op om de betaalbaarheid en de individuele vrijheid van de burger hierin te beschermen, en om niet vast te houden aan ingrijpende, ideologische klimaatdoelen die het stroomnet verder belasten. In plaats daarvan dient u alle prioriteit te leggen bij het faciliteren van een basisinfrastructuur voor bestaande huishoudens en noodlijdende lokale bedrijven.

3. Spreidingswet, asielopvang en druk op de lokale gemeenschap

Het concept-akkoord spreekt de intentie uit om onverkort te blijven voldoen aan de (landelijk zwaar omstreden) Spreidingswet en “humane opvang te bieden die bij de gemeente past” (pagina 15).

Forum voor Democratie mist in het akkoord een duidelijke weergave van hoe wordt omgegaan met breed gedragen zorgen, bezwaren en signalen middels petitie van inwoners van Maashorst over de Spreidingswet en mogelijke uitbreiding van asielopvang. Wij adviseren daarnaast in het akkoord de harde garantie op te nemen dat er in de periode 2026-2030 géén uitbreiding van de AZC-capaciteit of de realisatie van aanvullende (nood)opvanglocaties binnen Maashorst zal plaatsvinden zonder de voorafgaande, actieve instemming van de omwonenden.

Verder is Forum voor Democratie van mening dat in het akkoord opgenomen zou moeten worden hoe de keuze voor verdere opvang van asielzoekers, statushouders en internationale werknemers zich verhoudt tot de nu al onhoudbare druk op de lokale zorg, het onderwijs, de openbare orde en de reguliere woningbouw voor onze eigen inwoners. In het verlengde hiervan vindt Forum voor Democratie dat in het akkoord opgenomen moet worden welke concrete, harde grenzen worden gesteld aan opvangcapaciteit in Maashorst, om te voorkomen dat de leefbaarheid, de veiligheid en de druk op vitale lokale voorzieningen nog meer onhoudbaar worden voor de eigen inwoners.

Daarnaast vinden wij dat de belangen van de vele lokale woningzoekenden in Maashorst die al jarenlang op een wachtlijst staan voor een betaalbare woning, voorrang zouden moeten hebben op de onvoorwaardelijke opvang van asielzoekers en statushouders. In het akkoord wordt hierin een verkeerde keuze gemaakt.

4. Crisisparaatheid: afwentelen van de zorgplicht

In het concept-akkoord staat dat inwoners zich moeten voorbereiden om bij een eventuele nieuwe pandemie of grootschalige stroomuitval “de eerste 72 uur voor zichzelf en hun omgeving te zorgen” (pagina 21).

Forum voor Democratie is van mening dat het schetsen van dergelijke angstscenario's (zoals een pandemie of stroomuitval) in een lokaal beleidsakkoord onnodige onrust zaait. Verder verschuift u hiermee de wettelijke zorgplicht voor veiligheid en het overnemen van vitale infrastructuur op een onacceptabele manier naar de schouders van de individuele burger, terwijl de overheid hier een zorgplicht heeft. Wij verzoeken u dan ook dergelijke passages te schrappen.

Mocht u toch besluiten dergelijke passages in het definitieve akkoord op te nemen, dan moet hierbij wat Forum voor Democratie betreft ook duidelijk worden gemaakt wat de gemeente concreet gaat doen voor de grote groep kwetsbare en hulpbehoevende inwoners, zoals alleenstaande ouderen, die simpelweg niet in staat zijn om 72 uur volledig zelfredzaam te zijn bij een grootschalige stroomuitval. Hierbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan mensen die afhankelijk zijn van de voedselbank, voor wie dan gezorgd zou moeten worden dat er voldoende noodpakketten voorradig zijn.

5. Bestuurlijke cultuur, inspraak en zogenaamde ‘raadsbrede koers’

Het voorwoord van het concept-akkoord (pagina 3) en in uitingen rondom de formatie wordt gesuggereerd dat er gestreefd wordt naar verbinding en een breed gedragen koers. Tegelijkertijd ervaren veel inwoners een groeiende kloof tussen de burger en de lokale overheid, met name bij ingrijpende besluiten.

Forum voor Democratie adviseert om in het akkoord expliciet aandacht te hebben voor de groeiende maatschappelijke onvrede onder inwoners van Maashorst, die het gevoel hebben dat er bij ingrijpende besluiten (zoals over de energietransitie en asielopvang) sprake is van schijnparticipatie en dat er onvoldoende échte inspraak is. Forum voor Democratie is dan ook van mening dat dit concept-akkoord in feite een technocratische voortzetting is van het bestaande beleid, terwijl onder inwoners juist steeds grotere zorgen leven over de achteruitgang van de leefbaarheid, de acute woningnood en de openbare veiligheid. Wij pleiten ervoor om de democratie lokaal te herstellen en inwoners via bindende raadplegingen of referenda rechtstreeks te betrekken bij besluiten die een diepgaande invloed hebben op hun directe leefomgeving.

Wij vragen u in ieder geval om terughoudend te zijn met termen als een breed gedragen akkoord of “raadsbreed akkoord”, zolang op fundamentele en ideologische overduidelijk geen breed politiek en maatschappelijk draagvlak bestaat.

6. Financiële lasten, economie en de bescherming van de agrarische sector

Forum voor Democratie maakt zich ernstige zorgen over de doorgeschoten klimaat- en vergroeningsagenda (pagina 28, 29 en 31), die een zware wissel legt op de lokale economie en de portemonnee van de burger.

In het akkoord wordt blind ingezet op de peperdure klimaatagenda en de zogenaamde energietransitie, terwijl een groot deel van de inwoners en lokale MKB-ondernemers in Maashorst momenteel kampt met stijgende vaste lasten en economische onzekerheid. Wij verzoeken u te stoppen met deze klimaatagenda en deze zogenaamde energietransitie. De verwachting van Forum voor Democratie is dat de keuzes die u maakt, leiden tot stijgende gemeentelijke belastingen, leges en dwingende verduurzamingskosten, en daarmee grote financiële consequenties hebben voor een gemiddeld huishouden in Maashorst.

Wij missen in het akkoord ook een uiteenzetting van de wijze waarop de gezinsbedrijven en agrariërs binnen de gemeente Maashorst concreet worden beschermd tegen de aanhoudende stikstofhoax, verdere eigendomsbeperkingen en de alsmaar toenemende regeldruk vanuit Den Haag en Brussel. Eveneens missen we hoe u gaat voorkomen dat de algemene lasten voor de burger de komende vier jaar verder stijgen via de OZB en afvalstoffenheffing, terwijl de kwaliteit van basale gemeentelijke voorzieningen en het onderhoud van de openbare ruimte onder druk blijven staan. Wij adviseren u om expliciet vast te leggen dat de OZB en de afvalstoffenheffing de komende jaren niet zullen stijgen.

7. Behoud van gemeentelijke autonomie, veiligheid en leefbaarheid

Forum voor Democratie vindt dat de gemeente in de eerste plaats moet handelen in het belang van haar eigen inwoners, en niet moet fungeren als het lokale distributiekantoor van de landelijke overheid.

Wij adviseren daarom om in het akkoord sterker te benadrukken hoe Maashorst haar gemeentelijke autonomie actief verdedigt, zodat onze gemeente niet degradeert tot louter een vazal en uitvoerder van Haagse en globalistische beleidsagenda's.

Daarnaast missen wij concrete, tastbare stappen om de fysieke veiligheid, de sociale leefbaarheid en het cultuurhistorische karakter van de verschillende dorpen en wijken structureel te beschermen en te versterken. We verzoeken u deze op te nemen. Wat betreft de (fysieke) veiligheid suggereren wij om in alle dorpen en kernen een (meld)punt in te richten waar mensen terecht kunnen voor het doen van aangiftes, zodat dit laagdrempelig kan gebeuren.

8. Behoud van gemeentelijke autonomie, veiligheid en leefbaarheid

Naar het idee van Forum voor Democratie leidt dit uitvoering van de concept-samenwerkingsovereenkomst tot een onwenselijke uitbreiding van het ambtenarenapparaat. Dit staat haaks op de wens van Forum voor Democratie van een kleinere overheid.

Zo lezen we op pagina 13 dat in de jeugdzorg de expertise van de gemeente wordt uitgebreid met (een) gedragswetenschapper(s) en dat er ingezet wordt op extra jeugdboa's voor actieve handhaving op alcohol, drugs en vaperen. Op pagina 24 staat dat er extra projectteams komen om de planvorming en besluitvorming te versnellen en het woningbouwtempo te verhogen. Forum voor Democratie vraagt zich af wat voor deze uitbreidingen van het ambtenarenapparaat de financiële onderbouwing is, wat deze uitbreidingen kosten en waar de partijen het benodigde budget denken te vinden. Forum voor Democratie doet de suggestie om deze uitbreidingen te schrappen en juist tot een kleinere overheid te komen in plaats van een grotere. Dit kan bijvoorbeeld (ook) door de functies van participatie- en/of buurtadviseurs te combineren met die van opbouwwerkers.

Met vriendelijke groet,

De fractie van Forum voor Democratie